

Trakya'da umumî kalkınma vaziyeti

General Kâzım Dirik etrafı izahat verdi

Ankaraya gitmek üzere, mezunen şehrimize gelen Trakya Umumî Müfettişi Kâzım Dirik, dün, Perapalas otelinde bir muharririmize, Trakyanın umumî vaziyeti hakkında beyanatta bulunmuş, ez - cümle demiştir ki:

«— Trakya için söylenecek çok şey var. Bunların en başında sıhhat işleri gelir. Trakyanın dört vilâyetinde dört sıhhiye kursu açılmıştır. Bu kurslardan yetişenlere sağlık koruyucusu adını veriyoruz. Bunlar kurs belgesini aldıktan sonra, sekiz on köyün sağlık koruyucusu olarak vazife görmeğe başlıyorlar.

Nisan sonuna ve nihayet 15 mayısa kadar, dört vilâyetin kursları tamamlanmış olacaktır.

Trakyanın ziraî durumu gittikçe inkişaf etmektedir. Göçmenlerin gelmesi, birçok varlıklara kavuşması, Trakyanın toprağı ve kültürünün verimi üzerinde çok tesir etmiştir. Saya denilen Çin fasulyesinin ekimi de göçmenlerle beraber başlamış, ve Alpulu şeker fabrikası, bu işlerde de nâzım rolü oynuyarak, köylere mühim miktarda cins tohum dağıtmış ve mahsulün alıcısı da gene kendisi olmuştur.

Yetmiş beş merkezde, büyük ve küçük fidanlıklar tesis edilmiştir. En iyi verimi, köylerin kollektif fidanlıkları teşkil ediyor.

Trakya'da hayvancılık

Trakyanın hayvancılığına gelince: Bütün Trakya'da şarbon hastalığıyla mücadele edilmektedir. Mücadelenin üçüncü yılındayız. İki sene sonra, yani 1940 senesinde şarbondan eser kalmıyacaktır. Ruam hastalığı da kalmamıştır.

Şerefli çiftliğimizde bir Tay büyütme deposu tesis ettik. Taylar, o kadar güzel yetişiyor ki, daha ilk yılın hayvan sergilerinde 40 - 50 lira gibi yüksek primler kazanıyorlar. Bu sistemden köylü istifade ediyor, aynı zamanda hayvancılık ilerliyor.

Ziraat Vekâleti, İstanbulun süt işine nâzım olabilmek için İnanlı depolarında 500, Lüleburgaz Devlet çiftliğinde 500, Alpulu şeker fabrikasının Sarmısaklı çiftliğinde 300 ineklik ahırlar açmağı karar altına almış ve icab eden emirleri vermiştir.

Trakya'da göçmen siyasetile beraber, Sıhhat Vekâletinin sıtma mücadelesi derhal başlamış ve her tarafı sarmış bulunuyor. Bu sayede epidemik hâdiselere rastlanmamaktadır.

1938 programı daha geniş bir ölçüde devam edecektir. Şimdiye kadar 15000 göçmen evi yapılmıştır. Önümüzdeki sene içinde 5000 ev yapılması için icab eden tertibat alınmaktadır.

Kültür işleri

Trakyanın en ferahlı cephelerinden biri de kültür işlerinin ileri gidişi ve çok genişleyişidir. Az zamanda pek çok mektep yapılmıştır. Köylünün kültür hareketine bağlanışı görülecek bir hâdisedir. Kültür Bakanlığının eğitimci kursu ve eğitimci okulu açması büyük neticeler vermiştir. Geçen sene, Edirne, Karaağaç, kursundan çıkan 100 eğitimci, 100 köye dağılmıştır. Bu yıl, 15 gün sonra başlayacak olan eğitimci kurslarına 250 çavuş kabul edilecektir.

Trakyanın nüfusu, güngünden artmaktadır. Yalnız göçmenlerin gelişile alâkadar olmıyarak doğum miktarının o nisbette artmış olması, bilhassa memnuniyeti mucibdir. Nüfusun artmasına, mâni olan fizyolojik ârıza ve zaruretlerin ortadan kalkması, refahın tedricen âvdet etmekte olması, bu neticede başlıca âmil olmuştur.

Trakyanın ekonomik sahadaki kalkınışı da tetkike değer mahiyettedir. Kredi kooperatif teşkilâtının kuvvetlenmesi ve satış kooperatiflerinin harekete geçmesi, Trakya halkının mukadder inkişafa doğru yol almasını kolaylaştırmıştır.

Trakyanın her tarafında imar hareketi devam etmektedir. Şehir, kasaba ve köyler, birbirine muvazî şekilde imar edilmektedir. Belediyelerin su, elektrik, mezbaha ihtiyaçları, şehir ve kasaba plân ve haritaları temin ve tanzim olunmaktadır.

Birçok yerlerde, büyük köprüler yapıldığı gibi, Nafia Vekâletinin beton asfalt şosesi, 160 ncı kilometrede Lüleburgaza varmıştır. Yolun Edirne hududuna doğru inşaatı devam ediyor. Bütün asfalt yol, ağaçlanmaktadır. Bakıcı teşkilâtı, Nafia Vekâletince temin olunmuştur.

Köy kalkınması, davanın en büyüğüdür. Bu hareket; tek bir köy haric kalmamak üzere, bütün bünye üzerinde tesirini gösteriyor. Köylü bu mes'ud hareketi benimsemiştir. En çok imece kuvvetine sarılmak ve orta mallarından köy sandıkları hesabına ekip biçmek, paralarını köy ihtiyaçlarına sarfetmek, Trakya için bir rejim olmuştur.»